

**RTU studiju kurss "Latviešu literatūras un kultūras vēsture I"****OL000 Liepājas akadēmija****Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | LA1058                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Nosaukums                                           | Latviešu literatūras un kultūras vēsture I                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Inta Genese-Plaude - Pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Anotācija                                           | Studiju kursā tiek aplūkotas 16.-19.gs.90.gadu perioda latviešu literatūras un kultūras vēstures savstarpēji saistītās svarīgākās parādības, kopsakarības, problēmas un autori; tiek analizēti spilgtākie literāro parādību vai autoru reprezentējošie teksti.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir sniegt izpratni un zināšanas par latviešu literatūras un kultūras attīstības būtiskākajām parādībām, kopsakarībām, problēmām un autoriem saiknē ar kultūras un literatūras procesiem Eiropā 16.-19. gs.<br>Studiju kursa uzdevumi ir atklāt latviešu pirmsnacionālās literatūras un nacionālās literatūras sākuma spilgtākos tekstus un autorus saistībā ar kultūras attīstību<br>- analizēt literārās parādības kultūras vēstures kontekstā,<br>- pētīt tradīcijas un inovācijas saskarsmes konkrētu autoru daiļradē laikmetu tendenču kontekstā,<br>- pilnveidot teksta analītiskas interpretācijas prasmes un kompetences, lietojot iegūtās zināšanas praksē un strādājot grupā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Daiļdarbu lasīšana un analīze, zinātniskās literatūras lasīšana un analīze semināros; literāro darbu receptijas izpēte citos mākslas veidos (spēlfilmu, teātra izrāžu skatīšanās un analīze); ziņojumu un prezentāciju gatavošana un prezentēšana auditorijā par norādītajām tēmām; rakstiska 1 daiļdarba mākslinieciskās formas analīze.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Literatūra                                          | Obligātā/Obligatory:<br>1. Latviešu literatūras vēsture 3 sēj. (red. V. Hausmanis), 1. sēj.-R., 1998.<br>2. M.Losberga.A.Grigulis.O.Čakars. Latviešu literatūras vēsture no pirmsākumiem līdz 19.gs.80.gadiem.-R., 1987 (vai 1990).<br>3. Inga Sarma. Latvijas kultūras vēsture.- RaKa, 2003.<br>4. Avotiņa A., Blūma D., Līdaka A., Ņefedova I., Šmite E. Latvijas kultūras vēsture.- R., Zvaigzne ABC, 2004.<br>5. Grāmatas un grāmatnieki. R.- „Zinātne”, 1986.<br>6. Māra Grudule. Latviešu dzejas sākotne 16. un 17. gadsimtā kultūrvēsturiskos kontekstos. Rīga: LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts, sērija: "Latviešu literatūras vēsture", 2017.<br>7. Kalnačs B. Pavērsiens. Rūdolfs Blaumanis latviešu un Eiropas literatūrā. LU LFMI, 2022.<br>Publicistika un daiļliteratūra/Publications and fiction:<br>1.Latviešu teksti XVI un XVII gadsimtā. Mācību līdzeklis studentiem.- R. un L.,1967.<br>2. Latviešu teksti XVIII gadsimtā. Mācību līdzeklis studentiem.-R. un L.,1968.<br>3. Bībele(fragmenti).<br>4. G.F.Stenders. Dzeja. - R., 2001. ( fragmenti)<br>5. G.F.Stenders. Augstas gudrības grāmata. - R., 1988. ( fragmenti)<br>6. Auseklis. Dzeja. R., 1956. vai - Izlase, 1927.<br>7. A.Pumpurs. Lāčplēsis. - R., 1988.<br>8. Ād.Alunāns. Kas tie tādi, kas dziedāja? - R., 1982. ( 1 luga pēc izvēles)<br>9. R. Blaumanis. 1)Noveles. 2)Luga: "Indrāni" vai "Pazudušais dēls", "Skroderdienas Silmačos" u.c.// Kopoti raksti 9 sēj. - R., 1993- 1999.<br>10. A. Deglavs. Zeltēnīte.<br>12. Jansons- Brauns Janis. „Domas par jaunlaiku literatūru” – fragmenti. – Latviešu literatūras kritika 6 sēj., 1. sēj.<br>12. E. Veidenbaums. Dzeja.- Valters un Rapa, 2008.<br>Papildu/Additional:<br>1. A. Johansons. Latviešu literatūra: No viduslaikiem līdz 1940. gadam.- Stokholma, 1953.<br>2. E.Dunsdorfs. Pirmās latviešu Bībeles vēsture. - Mineapole, 1979.<br>3. A.Johansons. Latvijas kultūras vēsture. - Stokholma, 1975., 2011.<br>4. K.Karulis. Bībeles pirmais izdevums latviešu valodā. - R., 1987.<br>5. Latviešu literatūras kritika. I sēj. - R., 1956.<br>6. A.Apīnis. Soli. - R., 2000.<br>7. Ideju vēsture Latvijā. Antoloģija. - R., 1995.<br>8. Volkova L.- monogrāfijas par R. Blaumani un E. Veidenbaumu.<br>Citi informācijas resursi/Other sources of information:<br>Periodika, Interneta u.c. resursi/Periodicals, Internet, etc.:<br>žurnāli un avīzes: „Domuzīme”, „Karogs” (arhīvs), „Kultūras Diena”, „Ir”, „Rīgas Laiks”;<br>Interneta resursi: www.filmas.lv ; www.punctummagazine.lv;<br>www.satori.lv; www.kulturaskanons.lv, www.filmas.lv www.kroders.lv |
| Nepieciešamās priekšzināšanas                       | Literatūrzinātne                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

**Studiju kursa saturs**

| Saturs | Pilna un nepilna laika klātienes studijas | Nepilna laika neklātienes studijas |
|--------|-------------------------------------------|------------------------------------|
|--------|-------------------------------------------|------------------------------------|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Kontakt stundas | Patstāv. darbs | Kontakt stundas | Patstāv. darbs |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------|-----------------|----------------|
| 1.tēma.Literatūras un kultūras studijas, to savstarpējā saikne. Literatūras vēstures periodizācija.<br>1.lekcija:Izpratne par pirmsnacionālās un nacionālās literatūras terminiem, saikne ar kultūras vēsturi.<br>1.seminārs:Literatūras vēstures pētniecības principi un uzdevumi.                                                | 2               | 2              | 2               | 6              |
| 2.tēma. 16.gadsimta literatūra un kultūra. 17. gadsimta literatūras briedums.<br>2.lekcija: Vēsturiskā un kultūras situācija. Bībele latviešu kultūrā. Lasīšanas tradīcija. G. Mancelis latviešu kultūras vēsturē: sprediķi un vārdnīca. 2.seminārs: Bībeles tulkojuma vēsture: J. Reiters un E. Gliks. J. Višmaņa „Nevācu Opics”. | 2               | 4              | 2               | 8              |
| 3.tēma.Apgaismes kultūra un laicīgās literatūras sākums 18.gadsimtā.<br>3.lekcija: Vecais Stenders kā Eiropas Apgaismes ideju nesējs un viņa dzeja - ziņģes un odas.<br>3.seminārs:Vecā Stendera Populārzinātniskā grāmata "Augstas gudrības grāmata" un pasakas.                                                                  | 4               | 6              | 2               | 8              |
| 4.tēma.19.gadsimta sociokultūras situācija. Nacionālā atmoda. Grāmatu lasīšanas tradīcijas.<br>4.lekcija:Nacionālās un populārās literatūras uzplaukums.<br>4.seminārs: Jaunlatviešu kustība, ideoloģija un literatūra; preses nozīme literatūras attīstībā.                                                                       | 2               | 6              | 2               | 8              |
| 5.tēma.Pirmās estētiskās paradigmas.<br>5.lekcija:Tautiskā romantisma kā kultūrtipa ģenēze, tā izpausmes Ausekļa dzejā. Liroepika latviešu kultūrā.A. Pumpura eposs „Lāčplēsis”<br>5.seminārs: Reālisma un romāna žanra sākums. Brāļu Kaudzīšu romāns “Mērnieku laiki”                                                             | 4               | 8              | 2               | 8              |
| 6.tēma.Latviešu teātra sākumi.<br>6.lekcija:Latviešu teātra un dramaturģijas sākums.<br>6.seminārs: Ādolfs Alunāns – „latviešu teātra tēvs”, 1 komēdijas (pēc izvēles) analīze.                                                                                                                                                    | 4               | 6              | 2               | 8              |
| 7.tēma.19. gs. 90. gadu literārā kultūra Eiropas kultūras kontekstā.<br>7.lekcija: Polifonija un ambivalence latviešu literatūras estētiskajās izpausmēs. Jaunās Strāvas fenomēns.<br>7.seminārs: Literatūrkritikas tendences, 1 literatūrkritikas teksta (pēc izvēles) raksturojums                                               | 4               | 6              | 2               | 6              |
| 8.tēma.Reālisma sākumi, psiholoģiskais reālisms. 8.lekcija:Modernisma iezīmes un psiholoģiskā reālisma iezīmes Rūdolfa Blaumaņa literārajā praksē.<br>8.seminārs: Izvēles problēmas risinājums R.Blaumaņa novelēs un dramaturģijā.                                                                                                 | 4               | 6              | 0               | 6              |
| 9.tēma.Sociālais reālisms.<br>9.lekcija: Pārskats par romāna žanra attīstību 19.gs.90.gados.<br>9.seminārs: Naturālisma eksperimenti. Augusta Deglava īsromāns “Zeltenīte”.                                                                                                                                                        | 4               | 6              | 2               | 6              |
| 10.tēma.Modernās dzejas sākums.<br>10.lekcija: E.Veidenbauma ideju un daiļrades raksturojums.<br>10.seminārs: E.Veidenbauma dzejas raksturojums.                                                                                                                                                                                   | 2               | 2              | 0               | 4              |
| Kopā:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 32              | 52             | 16              | 68             |

#### Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Rezultātu vērtēšanas metodes                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Zināšanas:<br>Pārzina un izprot latviešu literatūras attīstības vēsturisko procesu un loģiku.<br>Zina latviešu literatūras pirmo estētisko paradigmu, veidu, žanru u. c. pamatpazīmes, lieto literatūrteorētisko terminoloģiju to analīzē.                                                                     | Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē;<br>1 daiļdarba mākslinieciskās izveides rakstiskas analīzes vērtējums. |
| Prasmes:<br>Prot analizēt literāros tekstus konkrēta laikmeta un kultūras kontekstā.<br>Prezentē patstāvīgā pētnieciskā darba rezultātus, izmantojot modernās tehnoloģijas.                                                                                                                                    | Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē.                                                                        |
| Kompetences:<br>Analīzē piedāvātos latviešu literatūras vēstures tekstus, zinātnisko literatūru kultūras un sociālās vēstures kontekstā.<br>Kombinējot literatūras un kultūras zināšanas, un apgūtās teksta interpretācijas prasmes, kritiski izvērtē un seko līdzi mūsdienu literatūrvēsturiskiem pētījumiem. | Daiļdarbu analīzes vērtējums, semināra tēmu komunikācija, zinātniskās literatūras izpratne un lietojums tēmu analīzē.                                                                        |

#### Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

| Kritērijs                                                                       | % no kopējā vērtējuma |
|---------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Aktīvs darbs semināros (pozitīvs vērtējums par semināra jautājumu komunikāciju) | 50                    |
| 1 starptesta-kontroldarba izpilde                                               | 20                    |
| 1 daiļdarba mākslinieciskās izveides rakstiskas analīze                         | 20                    |
| Gala pārbaudījums – tests                                                       | 10                    |
| Kopā:                                                                           | 100                   |

#### Studiju kursa plānojums

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 16.0     | 16.0     | 0.0     |              | *      |       |